

Pensum

- Noe Munck & Lars Kristensen, Selskabsformerne, 7, udg., 2014, Jurist- og Økonomforbundets forlag

Noter til Selskabsformerne	4
Kapitel 1 – Selskabsformerne og de selskabsretlige grundbegreber	4
<i>Indledning</i>	4
<i>Virksomheden</i>	4
<i>De selskabsretlige grundbegreber</i>	6
<i>Oversigt over selskabsformerne og afgrænsning mellem disse</i>	7
<i>Den selskabsretlige aftalefrihed</i>	8
<i>Selskabsrettens kilder og metode</i>	8
Kapitel 2 – Enejeje og sameje.....	9
<i>Enejet (Enkeltpersonsvirksomheden)</i>	9
<i>Sameje</i>	9
Kapitel 3 – Interessentskaber	12
<i>Begreb, Interessentskabstyper og retlig regulering</i>	12
<i>Stiftelsen af interessentskaber og interessentskabskontrakten</i>	13
<i>Interessentskabets interne forhold</i>	16
<i>Interessentskabets eksterne relationer</i>	22
<i>Interessenternes udtræden og udelukkelse af selskabet</i>	26
Kapitel 4 – Kommanditselskaber	30
<i>Indledning</i>	30
<i>Stiftelse og registrering mv.</i>	30
<i>Forholdet mellem selskabsdeltagerne</i>	31
<i>Forholdet til tredjemand</i>	34
<i>Særligt om kommanditisternes mulighed for at opnå frigørelse for hæftelsen</i>	35
<i>Ophør</i>	36
Kapitel 7 – Aktie- og anpartsselskaber	37
<i>Lovgivning om aktieselskaber og anpartsselskaber</i>	37
<i>Funktionsopdeling mellem aktie- og anpartsselskaber</i>	37
<i>Koncerner</i>	38
<i>Stiftelse af aktie- og anpartsselskaber</i>	39
<i>Kapitalandele, ejerfortegnelser m.v.</i>	45
<i>Generalforsamlingen – Øverste organ</i>	49
<i>Kapitalselskabets ledelse</i>	57
<i>Medarbejderrepræsentation</i>	63
<i>Forhøjelse af selskabskapitalen</i>	64
<i>Beskyttelse af selskabets kapital</i>	68
<i>Erstatningsansvar – culpa</i>	74
<i>Årsregnskab. Revision og granskning</i>	76
<i>Kapitalselskabets opløsning</i>	78
<i>Fusion</i>	82
Kapitel 11 – Andelsselskaber	87
<i>Indledning. Begreb</i>	87
<i>Stiftelse og registrering</i>	87
<i>Forholdet mellem andelshavere og selskabet</i>	89
<i>Andelsselskabets opbygning. Selskabsorganer</i>	91
<i>Legitimation (Tegningsret)</i>	92
<i>Hæftelse</i>	92

De selskabsretlige grundbegreber

Selskabsformål – Et selskab dannes ved af flere selskabsdeltagere indgår et samarbejde med henblik på et bestemt erhvervsmæssigt formål.

Selskabsaftale – Et selskab stiftet oftest på grundlag af en selskabsaftale, hvor selskabsdeltagerne fastlægger det nærmere grundlag og reglerne for samvirket.

Selskabets drift – er baseret på en produktionsmæssig og økonomisk plan, der helt eller delvist sker gennem selskabsdeltagernes foretagende selskabsindskud i form af kontant indbetalt selskabskapital.

Apportindskud – Når selskabsindskudet præsteres i form af andre aktiver af økonomisk værdi, fx goodwill, bygninger, inventar, maskiner, råvarer, halvfabrikata osv.

Kapitalindskud – Der er her tale om den kapital, som kapitalejerne skal indskyde ved påbegyndelsen af et selskab – i disse tilfælde vil kapitalejernes egen hæftelse være begrænset, i modsætning til tilfælde hvor der ikke indskydes.

Kapitalselskaber:

- Aktieselskab → 500.000 kr., jf. Selskabslovens (SL) §4, stk. 2
- Anpartsselskab → 50.000 kr., jf. SL §4, stk. 2.
- Iværksættersselskab → 1 kr., jf. SL §357a, stk. 2
- Erhvervsdrivende fonde → 300.000 kr.
- Ikke-erhvervsdrivende fonde → aktivmasse på min. 250.000 kr.

Personsselskaber: Der stilles ikke krav om selvstændig selskabskapital, da det modsvares ved personlig hæftelse for selskabet gæld.

- Interessentselskab
- Kommanditselskab
- Inde selskab
- Partsselskab
- Partrederier

Der skal til enhver tid være indbetalt 25% af selskabskapitalen, dog minimum 50.000 kr., jf. SL §33, stk. 1, 1 pkt. – Gælder for kapitalselskaber.

Kommanditselskaber med eb eller flere personligt hæftende selskabsdeltagere, og aktieselskaber, hvor aktiverne er fordelt mellem kommanditisterne, skal selvstændigt opfylde kapitalkrav på 500.000 kr.

Juridisk person – Et selskab anses for værende en selvstændig juridisk person, da selskabet har sin egen formue, og kan erhverve rettigheder, pådrage sig forpligtelser osv. (retsevne). Selskabet har en handelsevne til at disponere over sine aktiver.

Selskabsorganer – Betegnelse for de organer, der træffer afgørelse i selskabets anliggende. Disse organer har efter lovgivning eller selskabets vedtægter beføjelse til at forpligte selskabet i forhold til omverdenen.

Generalforsamlingen – Selskabets øverste myndigheder, hvor deltagerne træffer beslutninger vedrørende selskabet.

Ekstern forhold (Legitimation) – Her opstår spørgsmålet om hvorvidt den pågældende samejer overfor 3M er legitimeret til at disponere med virkning for de øvrige samejere.

Såfremt den disponerede samejer fremstår som værende legitimeret, men uden at været bemyndiget, har 3M kun krav mod de samtlige samejere, såfremt denne var i god tro om bemyndigelse.

En samejer kan have en fuldmagt efter aftalelovens regler til at handle på vegne af samejet, fx fuldmagt efter AFTL §§10-16 og §18 – Desuden kan der også opstå en tolerancefuldmagt, hvor passivitet kan forpligte de øvrige samejere over for en 3M.

Hæftelsen for samejets forpligtelser – I de fleste tilfælde i praksis vil det forekomme, at samejeforholdet indebærer fælles hæftelse, – dog forudsætter dette:

- Dispositionen skal være foretaget af en legitimeret samejer over for godtroende 3M
 - → Solidarisk hæftelse, hvis dispositionen er foretaget i henhold til en udtrykkelig fuldmagt
- En særlig lovbestemmelse
 - → Se lovbestemmelsen for Solidarisk eller Proratorisk hæftelse fx S ved ejendomsskatter
- Et erstatningskrav opstået i forbindelse med samejet
 - → Solidarisk, hvis erstatningsansvaret er opstået i forbindelse med brug af samejeaktivet
- Aftale mellem samejerne om fælleshæftelse.
 - → Solidarisk, jf. princippet i gbl §2 (deklaratorisk)

Hæftelsesform – Når hæftelsesgrundlaget er konstateret, opstår spørgsmålet om hæftelsen sker solidarisk eller Proratorisk – se ovenfor.

Såfremt samejeaktivet sælges → proratarisk ansvar for selve erlæggesen af principalydelsen, medmindre der efter aftale foreligger solidarisk ansvar.

Mangler ved solgte samejeaktiv → Solidarisk ansvar.

Overdragelse af samejeandelen, udtræden og samejets opløsning

Overdragelse af samejeandel – Spørgsmålet herom vil typisk være reguleret i samejeaftalen.

Ved samejeaftale om fast ejendom, vil der oftest i aftalen være foreskrevet, at de øvrige samejere har forkøbsret, og der stilles krav om godkendelse hos de øvrige samejere ved overdragelsen.

Såfremt der ikke er foreskrevet noget om overdragelse i aftalen, gælder der som UP (deklaratorisk), at en samejer ikke frit kan overdrage sin andel pga. forudsætninger til grund for den fælles erhvervelse.

Adgang til opløsning– SPG herom vil ofte være reguleret i samejeaftalen, der typisk indeholder regler om 1) Opsigelsesgrundlag, 2) opsigelsesvarsel og 3) tilsidesættelse af opløselighed efter AFTL §36.

Ved manglende aftale om opløsning af samejet, kan samejerne som UP forlange samejet opløst med rimelig opsigelsesvarsel.

Undtagelse – Ved væsentlig misligholdelse fra en samejer, kan de øvrige samejere kræve øjeblikkelig opløsning + udelukkelse af den misligholdende samejer udelukkes af samarbejdet.

Opløsningsmåden – En samejeaftale kan opløses ved salg på frivillig offentlig auktion, jf. fx U2008.625H – dog er denne adgang tvivlsom, hvor 1) samejeren har mulighed for at sælge sin andel, og 2) de øvrige tilbyder at udløse denne af samejet, uden at det opløse

Erstatningskrav – En interessent kan rejse erstatningskrav mod medinteressenterne for tab som denne har påført selskabet eller den pågældende interessent direkte, jf. forudsætningsvist U1996.1208H.

Interessenternes indbyrdes rettigheder og forpligtelser i øvrigt

Interessenterne er pålagt en selskabsretlig loyalitetspligt, der indebærer følgende:

1 – Tavshedspligt om interne forhold i selskabet, der efter deres karakter ikke bør videregive, samt tavshedspligt om kunder og andre samarbejdspartners forhold., da det kan forvolde skade.

2 – Forbud mod, at en interessent opnår eller betinger sig særfordele fra medkontrahenter ved dispositioner på interessentskabets vegne. Følgende får betydning for retsstridigheden:

- Hvem yder særydelsen? Leverandør eller tilfreds kunde?
- Hvad er motivet for ydelsen? Bestikke eller udtrykke tilfredshed?
- Ydelsens økonomiske værdi? Dyr rejse eller en flaske vin?
- Ydelsens værdi for modtageren? Kontanter, kostpar eller uanvendelig ting af 0 betydning

3 – UP - Ubetinget forbud mod at drive konkurrerende virksomhed, såfremt interessentens interesser derved kan komme til at kolliderer med interessentskabet

4 – Der pålægges som UP ikke udtrådte interessenter nogen konkurrencebegrænsninger uanset om denne frivilligt udtræder eller udelukkes af de øvrige interessenter.

Konkurrencebegrænsninger forudsætter, at dette er aftalt eller forudsat af konkurrenceklausul i selve interessentskabsaftalen – kan dog senere tilsidesættes af AFTL §38, såfremt denne er urimelig.

Brud på den selskabsretlige loyalitetspligt vil efter omstændighederne medføre væsentlig misligholdelse, og i nogle tilfælde strafansvar.

Selskabets medarbejdere

Ansatte i et interessentskab har ikke krav på hverken deltagelse eller repræsentation i interessentskabsmødet, altså selskabets ledelse. – dette gælder uanset interessentskabets størrelse.

Regnskab og revision

En interessentskabskontrakt indeholder normalt ikke nærmere regler om selskabets regnskabsaflæggelse.

Det antages som deklaratorisk UP, at enhver interessent kan fordre et regnskab udarbejdet i overensstemmelse med god regnskabsskik. En interessent kan ikke normalt forlange, at dette sker af en statsautoriseret eller registeret revisor.

Undtagelse – Interessent kan alligevel kræve dette, såfremt der foreligger særlige forhold, der generelt eller konkret gør revision velbegrundet fx mistanke om svig.

Regnskabet skal ske på sædvanlig måde på grundlag af interessentskabet bogføring, jf. bogføringsloven §1, stk. 1, jf. §2, stk. 2. Selskabskombinationer er omfattet af Årsregnskabsloven.

Interessenter har ikke pligt til at aflægge årsrapport, hvorimod selve interessentskabet har pligt til at aflægge dette, jf. Årsregnskabsloven(ÅL) §3, stk. 1, nr. 2.

Publikumskommanditselskaber – Aftalegrundlaget består af tegningsmateriale, der indeholder brochure, vedtægter, revisorredegørelse og tegningsaftaler – dette materiale sende til de interesserede. Dette materiale skal offentliggøres, med før offentliggørelsen skal materialet godkendes af Finansstyrelsen(FS)

Offentlig udbud – Første udbud af kommanditistanparter til offentligheden er omfattet af reglerne i VHL (værdipapirhandelslovens) kapitel 6 og VHL kapitel 12. Ved offentlig udbud af kommanditistanparter til tegning skal der udarbejdes et prospekt, der skal godkendes af FS, jf. VHL §23, stk. 3 og §43, stk. 3.

Prospektets oplysninger skal være »*fornødne*«, og udbyderen af et kommanditselskaber bliver ansvarlig over for kommanditisterne, såfremt prospektet indeholder misvisende og ufuldstændige oplysninger, jf. U2012.2719SH

Tegningsaftale – En kommanditist vil som UP ikke være bundet af en tegningsaftale, såfremt der ikke opnås tilsagn om tegning af alle anparter. Mindre afvigelser, som ikke forøger kommanditistens risiko ud over det forudsatte ved anpartstegningen accepteres dog.

Tegning af kommanditistanparter er også underlagt den almindelige obligationsret bl.a. AFTL.

Alle a/s eller Ap/S – I tilfælde hvor alle komplementarerne i et Kommanditselskab er enten aktieselskaber, anpartsselskaber eller lignende, gælder der:

- Skal anmeldes til registrering i Erhvervs- og Selskabsstyrelse, jf. LEV §2, stk. 3, 2 pkt.
- Reglerne om registrering, anmeldelse og offentliggørelse i LEV §10-15e finder anvendelse.
- LEV §9 om opnåelse af retsevne finder ikke anvendelse.
- Har pligt til at aflægge årsrapport og årsregnskab, jf. ÅL §3, stk. 1, nr. 2.
- Se ÅL §5 får en række gældende undtagelser fx hvis selskabet indgår i et koncern.

Samtlige deltager ikke a/s eller Ap/S – I tilfælde hvor samtlige af selskabsdeltagerne ikke er aktieselskaber, anpartsselskaber eller lignende, gælder der:

- Har ikke pligt eller ret til at lade sig registrere i Erhvervs- og Selskabsstyrelse, jf. LEV §2, stk. 3, 1 pkt.
- Har ikke pligt til at aflægge årsrapport og årsregnskab, jf. ÅL §3, stk. 1, nr. 2.
- Har ret til at aflægge årsrapport også til eksternbrug, jf. ÅL §3, stk. 2 – krav om regnskabsklasse A

Erhvervsdrivende kommanditselskaber er omfattet af Erhvervsvirksomhedslovens kapitel 1 og 2, jf. LEV §2, stk. 3, 1 pkt. – Det skal desuden anføres at kommanditselskaber er eneberettigede til at benytte kommanditselskabsbetegnelsen og forkortelser heraf, jf. LEV §6, stk. 4.

Forholdet mellem selskabsdeltagerne

Såfremt kommanditselskabet består flere komplementarer, reguleres deres indbyrdes forhold af reglerne for interessentselskaber med de fornødne lempelser.

Forholdet mellem komplementar og kommanditist reguleres af reglerne om kommanditselskaber.

Komplementarernes dispositionsret – Komplementaren indtager en dominerende stilling i kommanditselskabet, da denne som deklatoriske udgangspunkt står for ledelsen af selskabet – dette følger naturligt af dennes personlige hæftelse over for selskabets kreditorer.

Komplementaren har en indflydelse, der svarer til de beføjelser, der i et aktieselskab er tillagt direktionen og bestyrelsen.

Betingede obligatoriske bestemmelser – Vedtægterne kan ligeledes indeholde oplysninger om 1) de beslutninger, der efter selskabslovens skal optages i vedtægterne, og 2) det seneste ophørstidspunkt, såfremt selskabets levetid er begrænset, jf. SL §29.

Som eksempel på disse lovbestemte bestemmelser kan nævnes:

Ligeretsgrundsætningen, jf. SL §45 – Der gælder som UP, at alle kapitalandele har lige ret, jf. SL §45, 1 pkt. – Hvis dette UP skal fraviges, skal der kapitalandelene inddeles i kapitalklasser, jf. SL §45, 2 pkt.

Differentiering af stemmerne, jf. SL §46 – Som UP har alle kapitalandele stemmeret, jf. SL §46, stk. 1, 1 pkt. – dette UP kan fraviges ved, at angive i vedtægterne, at visse kapitalandele er uden stemmeret, jf. jf. SL §46, stk. 1, 2 pkt.

Stemmeløse andele har kun repræsentationsret, hvis det fremgår af vedtægterne, jf. SL §46, stk. 2.

Begrænsninger i omsætteligheden, jf. SL §48 – Som UP gælder der, at kapitalandele er fri omsættelige og ikke indløselige, medmindre andet fremgår af loven, jf. SL §48, stk. 1. Vedtægterne kan fastsætte begrænsninger i omsætteligheden eller bestemmelser om indløsning, jf. SL §28, stk. 2.

Kapitalejernes ret til at se ejerbogen, jf. SL §51 – Såfremt kapitalejerne skal have ret til at se ejerbogen, skal dette fremgå af vedtægterne, jf. SL §51, stk. 4.

Forkøbsret ved overdragelse af kapitalandele, jf. SL §67

Samtykke ved salg af kapitalandele, jf. SL §68.

Udtrædelsespligt ved indløsning af kapitalandel, jf. SL §69.

Elektronisk deltagelse i generalforsamling, jf. SL §77, stk. 2

Anvendelse af elektronisk kommunikation mellem selskabet og kapitalejerne, jf. SL §92, stk. 3.

Hvorvidt generalforsamlingen kan eller skal afholdes på andre sprog end dansk, jf. SL §100.

Begrænsninger i ledelsesmedlemmernes tegningsret, jf. SL §135, stk. 3

Tilvejebringelse af selskabets kapitalgrundlag – Kapitalselskaber, der er omfattet af SL skal have en selskabskapital, jf. SL §4, stk. 1 – For aktieselskaber skal dette være min. 500.000 kr., mens der for anpartsselskaber kræve min 50.000 kr., jf. SL §4, stk. 2.

Selskabskapitalen skal forstås, som det indskud kapitalejernes hæftelse er begrænset til, jf. SL §5, nr. 30.

Kapitalindskuddet gennemføres ved tegning af aktier eller anparter – denne tegningskurs skal fremgå af stiftelsesdokumentet, jf. SL §26, nr. 2.

Indskudsformerne – Kapitalindskud kan ske i form af kontanter eller andre værdier en kontanter (apportindskud, jf. SL §27, stk. 1, nr. 3 og §35.

Apportindskud – Såfremt kapitalandele tegnes ved apportindskud skal dette fremgå af stiftelsesdokumentet, jf. SL §27, stk. 1, nr. 3.

Apportindskud skal have en økonomisk værdi, og kan ikke bestå i forpligtelser til at udføre arbejde eller erkægte tjenesteydelser, jf. SL §35, stk. 1. – Ikke krav om at aktiver være egnet til at indgå i virksomheden

Desuden kan fordringer på stiftere eller tegnerne ej heller indskydes eller overtages, jf. SL §35, stk. 2 – Forbud gælder ikke fordringer opstået ved ordinære erhvervsmæssige transaktioner.